

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Børns og unges livssituation og opvækstvilkår er forandret meget, og vilkårene ændres med stadig stigende hast.

Børns materielle og økonomiske betingelser i dagens samfund er generelt ikke længere så ringe som tidligere, men der er sket en væsentlig forringelse på det følelsesmæssige område.

Børn er på mange områder kommet i klemme i samfundsudviklingen, børns interesser tilsidesættes, og deres udviklingsbehov tilgodeses ikke i tilstrækkelig grad i planlægningen af vort samfund.

De seneste års økonomiske og kulturelle kriser har specielt ramt børns og lavindkomstfamiliers levevilkår. Børn udsættes i dag for stærke påvirkninger, eksempelvis videofilm, og er som forbrugere i retsmæssig forstand en overset gruppe.

Børn mangler mulighed for selv at varetage deres interesser igennem deltagelse i politisk virksomhed, interesseorganisationer og lignende.

Børn vil heller ikke have de samme forudsætninger som voksne for at vurdere lovforslag og andre planlægningsforslag og danne sig et overblik over, hvordan de vil blive berørt.

Forslagsstillerne finder derfor, at der skal oprettes en selvstændig og uafhængig børneombudsinstitution med det formål at tale børnenes sag i den offentlige debat og over for lovgivere og planlæggere.

Forslagsstillerne forventer, at der ved etablering af en børneombudsinstitution efterfølgende vil fremkomme et stigende behov for koordinering og stimulering af en selvstændig forskningsindsats vedrørende børns og unges udviklings- og opvækstmuligheder i samfundet.

Det skal bemærkes, at forslagsstillerne i folketingsåret 1985-86 fremsatte forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en selvstændig og uafhængig børneombudsinstitution, decentrale rådgivningscentre og et forskningscenter for børn og unge (B 54), se Folketingstidende 1985-86, forhandlingerne sp. 5223 og tillæg A sp. 2313.

Af socialministerens besvarelse af spørgsmål 2 i forbindelse med socialudvalgets behandling af førnævnte beslutningsforslag nr. B 54 fremgår det, at småbørnsforskningen er taget op til overvejelse i Undervisningsministeriet (medtaget som bilag).

Forslagsstillerne opfordrer undervisningsministeren og socialministeren til snarest at afklare småbørnsforskningens institutionsmæssige forankring.

Som bilag er endvidere medtaget et bilag fra udvalgsbehandlingen af førnævnte forslag indeholdende Undervisningsministeriets notat om børneombudsinstitutionen i Norge samt et spørgsmål til skriftlig besvarelse til undervisningsministeren og dennes svar.

Forslagsstillerne finder det ligeledes af afgørende betydning, at de kommunale og amtskommunale rådgivningscentre styrkes i deres arbejde, samt at der i så høj grad som muligt foregår en koordinering af amternes og statsamternes rådgivning.

Endvidere bør det sikres, at børn og voksne kender deres rettigheder om en åben og anonym rådgivning i forbindelse med krise- og konfliktsituationer.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Børneombudsinstitutionen skal værne om barnets rettigheder. Enhver – dvs. såvel børn som voksne – der mener, at et barns interesser ikke i tilstrækkelig grad varetages af stat, amt eller kommune eller af private, kan klage til børneombudsinstitutionen.

Børneombudsinstitutionen kan ikke gribe ind i private familieforhold, f.eks. en konflikt mellem forældre og børn.

Børneombudsinstitutionen kan tage sager op af egen drift.

Erfarer børneombudsinstitutionen f.eks. gennem dagspressen om et barn, der behandles i strid med gældende ret, kan børneombudsinstitutionen anmode myndighederne om at undersøge sagen og på grundlag af undersøgelsen henstille, at der sker en anden behandling, indbringe sagen for den